

Bestuursverslag 2020 /2021

1. Inleiding

Dit bestuursverslag vindt zijn grondslag in artikel 16 van de Statuten van de Stichting Gedupeerden Internet Bankrekening Oplichting (hierna: GIBO). Onderdeel daarvan is de jaarrekening 2021 en de balans per 31 december 2021 met de benodigde toelichtingen. Op grond van artikel 22 lid 1 van de statuten betreft het een verlengd boekjaar formeel beginnend op de oprichtingsdatum van de stichting, nl. 17 oktober 2020. Na vaststelling van de jaarrekening door de Raad van Toezicht kan de raad het stichtingsbestuur voor het door haar gevoerde beleid decharge verlenen.

Daarnaast bevat het bestuursverslag algemene informatie over GIBO, waarmee de cijfers in een breder kader worden gesteld.

2. Geschiedenis

Op 26 mei 2020 werd de schoonzus van bestuurslid Klaas W. door een telefoontje van 'haar bank', opgelicht. Ze raakte al haar geld kwijt. Via internet kwam hij in contact met Nando van O. Zijn vader was ook op dezelfde manier al zijn geld kwijt geraakt. Navraag leerde hen dat dit spoofing heette. Ze besloten samen een platform op te richten om meerdere gedupeerden te verenigen en zo publiciteit te zoeken voor het probleem zodra er een 20-tal slachtoffers was gevonden. Er werd contact gezocht met Mr. Annette M. van Schenkeveld advocaten in Alkmaar. Op 14 juli sloot mr. Freek G. als gedupeerde zich bij dit platform aan. Met zijn juridische achtergrond wilde hij graag helpen. Al snel was duidelijk dat een platform niet de juiste organisatievorm was en werd besloten een Stichting op te richten. Dat werd op 17 oktober een feit. Hiervoor moest, naast de honderden aanmeldingen, veel tijd worden gestoken in het organiseren van: de akte van oprichting met de statuten, bestuurssamenstelling, Raad van Toezicht, internetsite, ANBI aanvraag, bankrekening en de contacten met de gedupeerden.

Ook moesten er fondsen worden aangeboord om geld te genereren voor een eventuele rechtszaak en organisatiekosten. Dit werd gedaan bij diverse rechtsbijstandverzekeringen, ouderenorganisaties en de Betaalvereniging Nederland. Hierop kwamen afwijzende reacties of zelfs geen reacties. Er werd besloten om bij de gedupeerden zelf, op basis van vrijwilligheid, een bijdrage te vragen.

Als bestuurslid werd Monique S. (haar partner is gedupeerde) uit Maastricht gevraagd om als penningmeester de gelden te gaan beheren. Freek G. uit Hoorn werd voorzitter en Klaas W. uit Beilen de secretaris.

De website werd gebouwd door Erik ter B., administratieve ondersteuning werd gegeven door Christi de J. en de privacy verklaring werd opgesteld door Ton R. André IJ. gaf adviezen m.b.t. cyber-crime, de politiestructuur en hun werkwijze. De Raad van Toezicht bestaat uit de heren mr. Romke de V., Peter K. en Bert B.

Medio november 2020 werd er een definitieve keuze voor een advocatenkantoor gemaakt. Op basis van ervaring werd er gekozen voor Hupkes advocaten te Amsterdam.

In de verslagperiode werden 26 nieuwsbrieven verstuurd aan spoofing gedupeerden, 62 geïnteresseerden in spoofing en aan een 96-tal slachtoffers van andere vormen van oplichting. De groei van het aantal spoofingslachtoffers was als volgt: juli 82 meldingen, augustus 112, september 291, oktober 459, november 605 en eind december 2020 854. Eind 2021 is dat gestegen tot 1.012 meldingen. Publiciteit werd gezocht door diverse interviews voor (regionale) dagbladen, radio en TV (WNL en Kassa). Verder was er samenwerking met de Consumentenbond en de Tweede Kamerleden van SP en PvdA. Dit laatste droeg er toe bij dat er drie keer Kamervragen werden gesteld aan de Minister van Financiën.

Vooral de deelname aan Kassa! (BNN/VARA) genereerde veel publiciteit. Een oriënterend telefoongesprek met 2 dames van Kassa vond plaats op 19 augustus 2020. De eerste TV-opnames werden gemaakt op 28 augustus. Een bijeenkomst op 18 september 2020 met de Kassa dames bij Schenkeveld advocaten in Alkmaar gaf veel inzicht en werkte verhelderend. De uitzendingen van Kassa waren op 5 september, 19 september, 7 november en 19 december 2020. In 2021 presenteerde GIBO zich bij uitzendingen van Kassa op 16 januari, 18 september en 4 december. Dit zorgde voor veel publiciteit en meldingen van slachtoffers van spoofing. Ook werd medewerking verleend aan uitzendingen van SBS 6 en 1 Vandaag, en was er een interview met De Telegraaf.

Studenten van Hogescholen, de politieacademie en een stagiair bij de Betaalvereniging Nederland vroegen om nadere informatie over spoofing en hoe GIBO hiermee omgaat.

Op 18 december 2020 gaf het Ministerie van Financiën een persbericht uit waarin duidelijk werd gemaakt dat de banken een coulanceregeling hadden getroffen op grond waarvan gedupeerden van spoofing kunnen worden gecompenseerd.

Op dat moment waren er 854 spoofing meldingen bij GIBO met een totaal schadebedrag van 11,5 miljoen euro. De ING had op dat moment het merendeel van de gedupeerde rekeninghouders (570), de ABNAMRO had (165) gedupeerden en de Volksbank en de RABO ieder 30 st. Ook was er een aantal meldingen van spoofing waarbij de bank (nog) niet bekend was.

Mede naar aanleiding van de uitzending van Kassa van 19 december 2020 is de ING-bank voortvarend tot compensatie overgegaan met daarbij een extra tegemoetkoming voor gedupeerden in de vorm van rente. Ook de andere banken volgden met uitzondering van de ABNAMRO. Bij deze bank duurde het lang voordat de eerste gedupeerden werden gecompenseerd.

Eind 2021 zijn er overigens nog 75 gevallen waarin de banken niet tot vergoeding menen te moeten overgaan. Het betreft 39 gevallen waarin de oplichter de gedupeerde heeft weten over te halen om bankpas en/of code bekend te maken/af te geven.

De secretaris fungeerde als centrale spil in de communicatie met de gedupeerden. De door hem opgezette en nauwkeurig bijgehouden database was en is nog steeds een onmisbaar hulpmiddel om alle relevante gegevens van gedupeerden vast te leggen en te raadplegen.

Daarnaast zijn er door de voorzitter als gemachtigde van individuele gedupeerden tal van verzoeken om compensatie, bezwaar- en beroepschriften verzonden waarbij telkens veel maatwerk moest worden geleverd. Er is door het bestuur tot 27 juli 2021 geen registratie bijgehouden van het aantal uren dat in GIBO is gestoken maar op basis van het aantal van 20.356 mails (bij de secretaris), de grote hoeveelheid informatie die verwerkt moest worden en de onderlinge communicatie, moeten dat enkele duizenden uren zijn geweest.

3. Procedures

Met onze advocaat - eerst mr. A. Mak te Alkmaar, daarna mr. M. Hupkes te Amsterdam - is frequent contact geweest.

Bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD) is in 2020 namens een ING-gedupeerde een klachtenprocedure gestart, die – nadat de bank alsnog vergoed had – is ingetrokken. In 2021 zijn tegen de ABNAMRO bij het KiFiD 21 klachten ingediend; en 2 tegen de Rabobank. Eind 2021 zijn er nog 13 KiFiD-klachten in voorbereiding en 30 overige dossiers in afwachting van nog in te dienen bezwaar, beroep of KiFiD-klacht.

Daarnaast lopen er eind 2021 bij de ABNAMRO 2 beroepsprocedures en zijn er 15 in voorbereiding. Het betreft bij deze bank allemaal gevallen waarbij de gedupeerde de bankpas en/of pincode aan de oplichter heeft bekendgemaakt. De bank kwalificeert dat als “grof nalatig” en meent dat er dan geen sprake is van “spoofing” en dat daarom de coulanceregeling niet van toepassing is.

Desondanks is de bank eind 2021 in een viertal gevallen toch tot vergoeding overgegaan voordat het KiFiD over de klacht (wel/niet grof nalatig c.q. wel/geen spoofing) een uitspraak kon doen.

Op 15 december 2021 heeft in een vergelijkbaar geval een fysieke hoorzitting plaatsgehad waar bij de gedupeerde vertegenwoordigd werd door onze voorzitter.

De uitkomst van die procedure - waarin de ABNAMRO bank om een principiële uitspraak heeft gevraagd - kan maatgevend zijn voor de nog lopende ABNAMRO-zaken. ¹

Op initiatief van de voorzitter is vlak voor kerst een brief van GIBO met een brief van mr. Hupkes naar de Raad van Bestuur van ABNAMRO gestuurd met het verzoek ruimhartiger het coulancebeleid toe te passen.²

Alle procedures worden door GIBO zelf gedaan. De daaraan verbonden kosten ad € 15.476 zijn in het jaarverslag verantwoord bij juridische- en advieskosten, omdat vaak gebruik is gemaakt van adviezen van advocaten.

4. Bestuurlijk

Het bestuur heeft één fysieke vergadering gehad en heeft verder via de email, per telefoon en via Teams vergaderd en waar nodig besluiten genomen. Voor zover nodig is de informatie in de nieuwsbrieven en op de website gedeeld.

Ondanks veelvuldige pogingen is er vanuit de politieorganisatie in 2020 niet gereageerd op onze verzoeken; dat gebeurde pas in 2021. Ook al zijn er in 2021 diverse veroordelingen geweest van oplichters – het blijkt niet mogelijk om van die zaken een directe link te leggen met individuele gedupeerden. In enkele gevallen hebben gedupeerden zich wel gevoegd in het strafproces tegen oplichters of geldezels. Verder worden ze verwezen naar Slachtofferhulp Nederland

Met de Raad van Toezicht is twee maal (fysiek) vergaderd, een keer met de voorzitter en op 26 juli 2021 door het voltallige bestuur. De Raad heeft naast de nieuwsbrieven gevraagd en ongevraagd steeds relevante informatie ontvangen gekregen.

De RvT heeft een kascontrole verricht op 18 juni 2022 en de penningmeester van de RvB décharge verleend.

5. Financiën

In de bijlage is de jaarrekening 2020/21 en de balans per 31 december 2021 opgenomen met de daarbij behorende toelichting zoals deze is vastgesteld door het bestuur.

¹ Inmiddels heeft de bank te kennen gegeven geen uitspraak te willen en is de klachtprocedure zonder uitspraak geëindigd.

² Begin januari 2022 heeft de RvB ABNAMRO ons bericht alsnog ook gevallen waarin de veiligheidsregels zijn overtreden te vergoeden. Ter vergelijking een per heden geactualiseerd bestand “Losse eindjes” waarin te zien is welke gevallen inmiddels alsnog zijn gecompenseerd en welke nog openstaan.

Wij zijn met name alle gedupeerden dank verschuldigd die een onverplichte donatie of overeengekomen tegemoetkoming aan de stichting hebben gedaan.

6 Tenslotte

In dit bestuursverslag hebben we getracht een getrouw beeld gegeven te hebben van GIBO. Maar ook hier geldt: zonder mensen was dit niet gelukt. Daarop dank aan alle vrijwilligers en adviseurs, en de media (Kassa, advocaten, etc. etc.) die ons hebben gesteund.

En: last but not least: dank aan de Raad van Toezicht voor het in het bestuur gestelde vertrouwen.

Beilen, 29 juni 2022

Freek G., voorzitter Klaas W., secretaris Monique S., penningmeester

Bijlage 1

Jaarrekening 2020/2021 en balans per 31/12 2021 met toelichting en overige overzichten

Bijlage 2a

Losse eindjes per 31/12 2021

Bijlage 2b

Losse eindjes per 22 maart 2022